Kaarikodon hyvän kohtelun suunnitelma

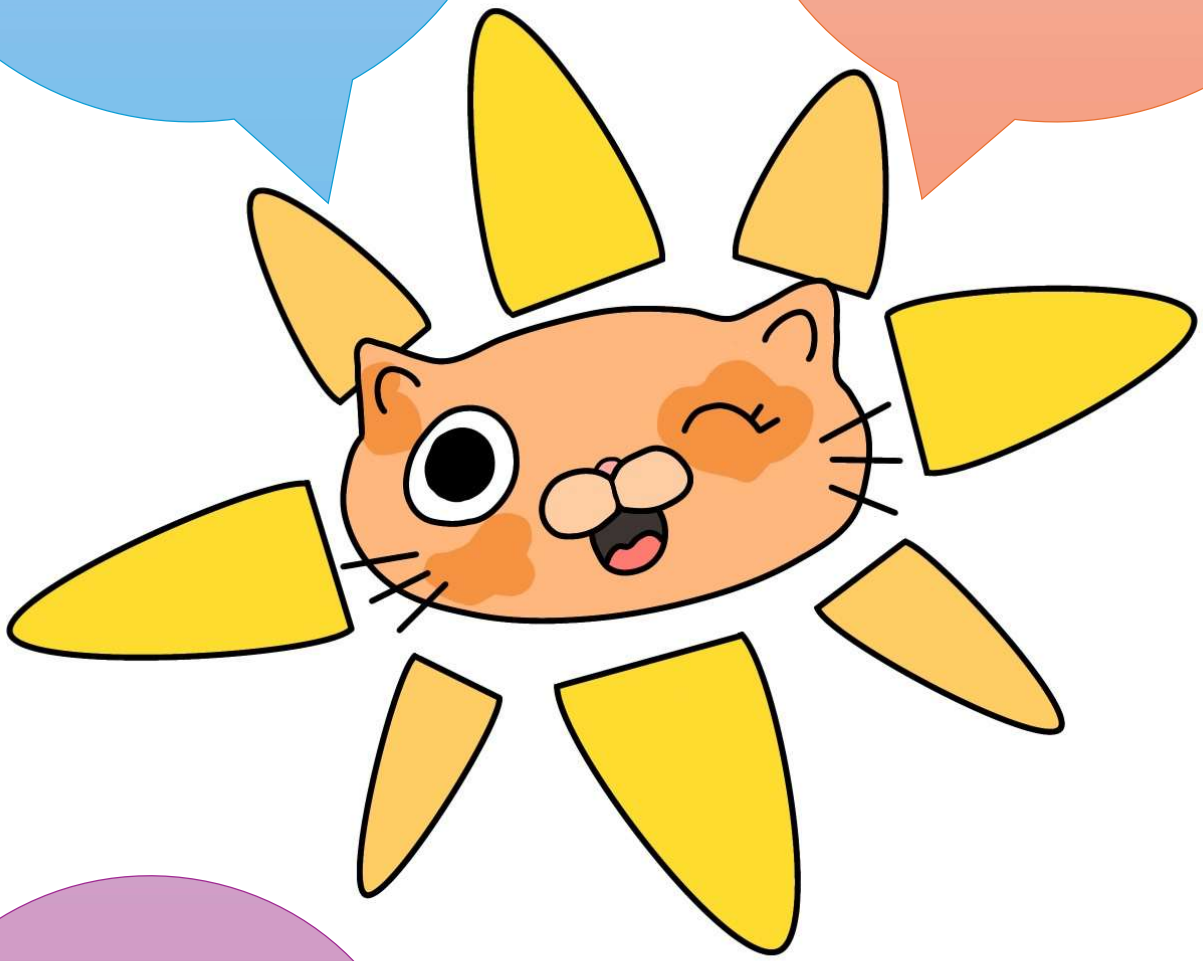
Kaarikodon pienryhmäkoti

Sarvionkatu 25, 37630 Valkeakoski

040 582 4853

kaarikoto@kaarikoto.fi

Sosiaalityöntekijäsi ja hänen yhteystietonsa:

Omaohjaajasi:

Säännöt

Kunnioitetaan kaikkia.

Kaikenlainen väkivalta on kiellettyä.

Arvot

Sitoutuminen

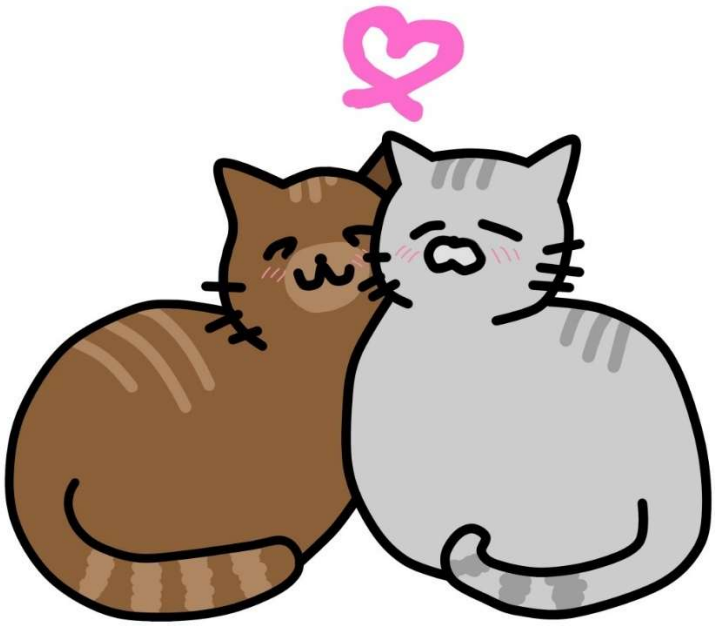
Aikuiset ovat sitoutuneet lapsen kasvatukseen ja lasten tukemiseen arjessa, kuuntelemaan ja huomioimaan lasten tarpeita ja toiveita sekä luomaan turvallisen kasvuympäristön. Aikuiset sitoutuvat myös tukemaan lapsen tärkeitä ihmissuhteita.

Kunnioittaminen

Jokainen lapsi ja aikuinen on itsessään arvokas persoona, eikä kenenkään arvoa mitata suoritusten ja osaamisen kautta. Jokainen lapsi pitää kohdata kunnioittaen yksilölliset tarpeet huomioiden.

Kodinomaisuus

Keittiö on talon sydän, jossa jaetaan arjen ilot ja surut. Keittiönpöydän ääressä voi miettiä yhteistä tekemistä, suunnitella yhdessä ruokia tai vaikkapa pelata erän korttia. On tärkeää, että jokainen tuntee itsensä arvostetuksi ja hyväksytyksi omana itsenään Kaarikodon yhteisöön.

Lapsen oikeudet

Lapsella on oikeus hyvään ja turvalliseen elämään, yksityisyyteen ja koskemattomuuteen.

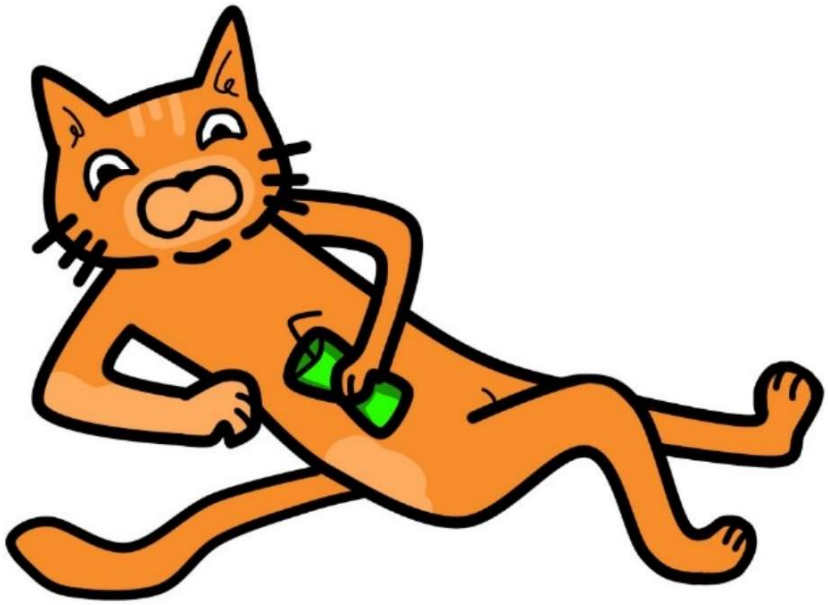
Lapsella on oikeus omaan mielipiteeseen ja vakaumukseen.

Aikuisen velvollisuus on selvittää lapsen mielipiteesi ja ottaa se huomioon lasta koskevissa asioissa huomioiden lapsen ikä ja kehitystaso. Lapsella on oikeus saada tietoa itseään koskevista asioista.

Lapsella on myös oikeus yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömään kohteluun.

Lisää tietoa lapsen oikeuksista löydän osoitteesta:

Lapsen oikeuksien sopimus turvaa lasten ihmisoikeudet - Lapsenoikeudet.fi

Sinun velvollisuutesi:

- Noudattaa yhteisiä sääntöjä.
- Kunnioittaa muita ja heidän oikeuksiaan.
- Noudattaa kotiintuloaikoja.
- Käydä koulua.
- Huolehtia kehitystasosi mukaan omasta hygieniasta, huoneen siisteydestä sekä pyykkihuollosta.
- Huolehtia omalta osaltasi yleistentilojen viihtyvyydestä ja siisteydestä.

Sinulla on oikeus:

- Kertoa oma mielipiteesi loukkaamatta muita.
- Käydä koulua.
- Omaan rauhaan ja huoneeseen. Oman huoneen saat myös lukittua sieltä poissa ollessasi.
- Olla oma itsesi.
- Arvostavaan yksilölliseen kohtaamiseen.
- Tärkeisiin ihmissuhteisiin, kuten perhe ja ystävät.
- Viettää aikaa omaohjaajasi kanssa.
- Olla yhteydessä suoraan omaan sosiaalityöntekijääsi.
- Oikeus näyttää tunteet rakentavasti.
- Terveydenhuoltoon.
- Harrastuksiin.

Aikuinen on vastuussa sinun hyvästä hoidosta ja kasvatuksesta

Aikuisen velvollisuus on huolehtia lapsista. Lastensuojelulain mukaan sinulla on oikeus turvalliseen ja virikkeelliseen kasvuympäristöön, hyvään kasvatukseen, hoitoon ja huolenpitoon sekä erityiseen suojeluun

Käytännössä tämä tarkoittaa, että:

- Noudatetaan lakia ja yhteisiä sääntöjä
- Aikuisen tulee aina pystyä perustelemaan toimintansa ja päätöksensä.
- Aikuiset ovat läsnä ja aktiivisesti kiinnostuneita lapsesta ja lapsen asioista.
- Aikuiset kuuntelevat ja ottavat lasten mielipiteet ja toiveet huomioon.
- Ollaan ja tehdään yhdessä asioita.
- Aikuinen pitää huolta lapsen perustarpeista kuten ruoka, uni ja puhtaus.
- Ennakointi ja lapsen yksilöllisten piirteiden tiedostaminen on tärkeää konfliktien ehkäisyssä.
- Aikuiset joustavat tarpeen vaatiessa.
- Aikuinen kertoo lapselle hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan.

Itsemääräämisoikeudella

tarkoitetaan yksilön oikeutta päättää itseään koskevista asioista sekä oikeutta määrätä omasta elämästä. Se on oikeutta yhdenvertaiseen kohteluun, henkilökohtaiseen vapauteen ja fyysiseen ja psyykkiseen koskemattomuuteen.

Näistä asioista saat päättää itse:

- Mitä teet vapaa-ajallasi, kunhan se ei vaaranna sinua.
- Omasta tyylistäsi kuten hiukset, pukeutuminen, meikkaaminen.
- Oman huoneesi sisustuksesta
- Omista mielipiteistäsi, kunhat et loukkaa muita.
- Harrastukset, kuitenkin maksulliset harrastukset sovitaan yhdessä aikuisen kanssa.
- Miten käytät viikkorahasi

Joistain asioista täytyy keskustella aikuisen kanssa kuten:

- Kotiintuloajat
- Milloin on sopiva aika vieraille tai kavereiden tulla kylään.
- Kotijaksoista
- Huoneen seinien maalaamisesta mieleiseksi.
- Jos haluat leipoa jotain/tehdä ruokaa.

Yhteisiä asioita, joihin voit vaikuttaa:

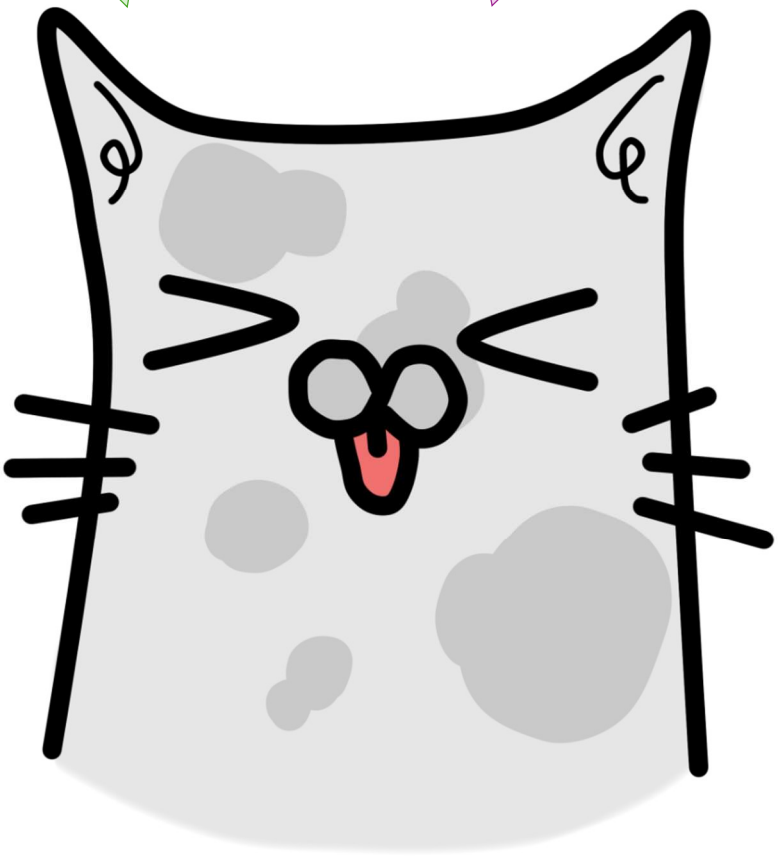
- Ruokiin; lounas, päivällinen, väli-, aamu- ja iltapalat.
- Retkiin
- Ilmapiiri
- Mitä elokuvaa katsotaan yhdessä.
- Viihtyvyyteen
- Siisteyteen

Mistä asioista haluaisit päättää itse tai mihin yhteisiin asioihin haluaisit vaikuttaa enemmän? Voit keskustella niistä omaohjaajasi kanssa tai esittää ne nappula kokouksessa.

Mielipiteesi on tärkeä! Voit tuoda mielipiteesi esiin Asiakassuunnitelmapalaverissa, Nappula kokouksessa, omaohjaajan kanssa käydyissä keskusteluissa, kaikessa kanssakäymisessä aikuisen kanssa tai vaikkapa WhatsAppilla.

Muista aikuiset ovat täällä sinua varten! Voit aina pyytää aikuiselta apua, jos jokin asia mietityttää.

Voit olla myös yhteydessä suoraan omaan sosiaalityöntekijääsi.

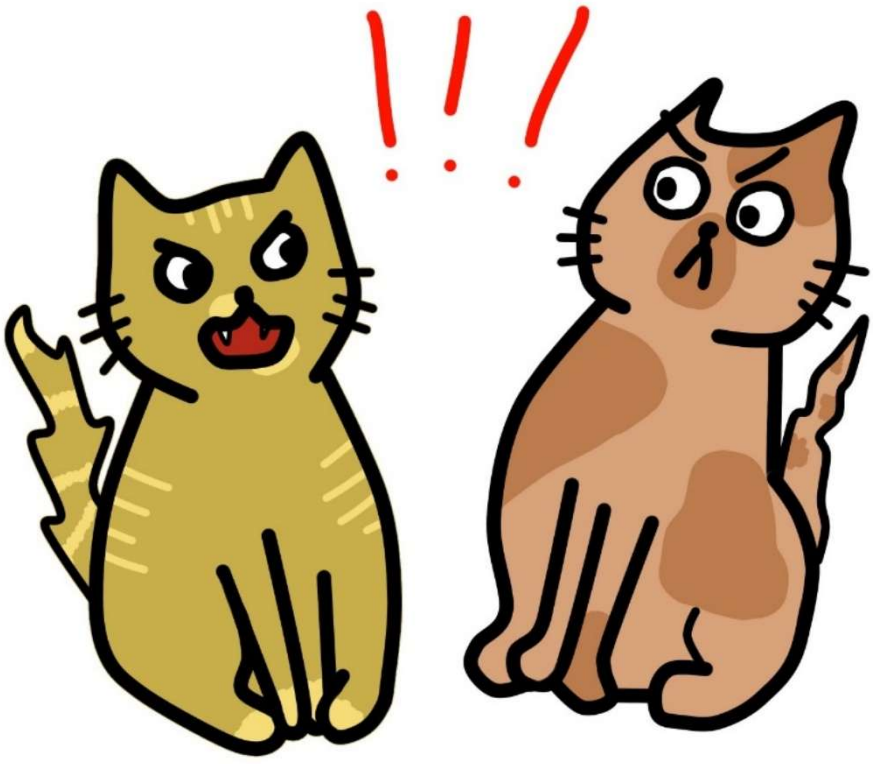

Rajoitustoimenpiteet eivät ole rangaistus

Joskus aikuisen täytyy turvata lapsen hyvinvointia ja turvallisuutta rajoitustoimenpiteillä. Jos mahdollista rajoituspäätös käydään kanssasi läpi ennen rajoitustoimenpidettä.

Lastensuojelulaki määrittelee rajoitustoimenpiteet sekä tilanteet, joissa niitä voidaan käyttää. Rajoitustoimenpiteen tulee aina olla lapsen edun mukainen, perusteltu, oikea suhteinen ja tarkoitukseen sopiva. Se on aina viimesijainen keino. Rajoitustoimenpiteet kirjataan ja niistä annetaan tieto sinun vanhemmillesi ja sosiaalityöntekijällesi. Aikuisten pitää selvittää sinun mielipiteesi käytetystä rajoitustoimenpiteestä. Osasta rajoitustoimenpiteistä tehdään kirjallinen päätös, johon voit hakea muutosta. Aikuisen velvollisuus on auttaa sinua muutoksenhaussa.

Jos näet tilanteen, jossa käytetään rajoitustoimenpidettä, mene omaan huoneeseesi. Tällöin myös vieraiden tulee lähteä kotiin. Aikuinen voi tarvittaessa soittaa virkavallan apuun tilanteeseen. Kaarikodossa rajoitustoimenpiteitä vältetään huomioimalla lapsen yksilölliset piirteet ja tarpeet sekä ennakoinnin, joustavuuden, työvuorojärjestelyjen sekä lasta arvostavan ja kunnioittavan kohtaamisen keinoin.

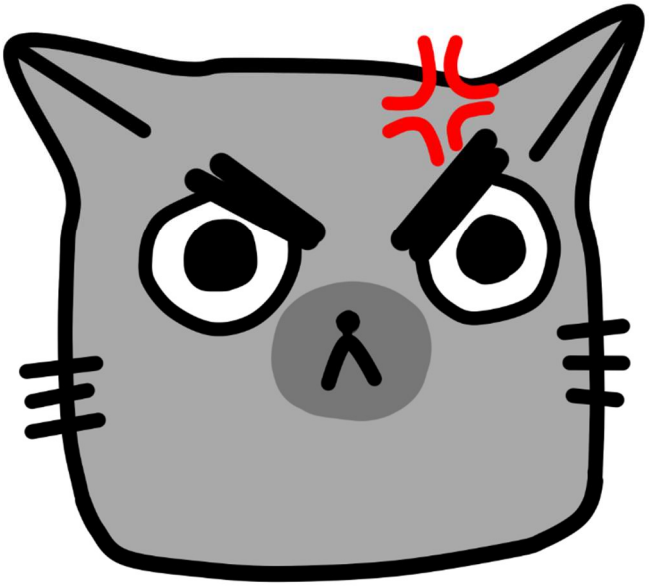

62 § Yhteydenpidon rajoittaminen (YPR)

Yhteydenpidonrajoittaminen tarkoittaa, että lapsen yhteydenpitoa kuten puheluita ja viestejä voidaan rajoittaa. Aikuinen saa lukea tai ottaa haltuun lapselle osoitetun kirjeen, lähetyksen tai muun viestin sekä ottaa haltuun yhteydenpitoon tarkoitetun laitteen tai rajoittaa sen käyttöä. Yhteydenpitoa voidaan rajoittaa, jos se vaarantaa lapsen tai muun henkilön turvallisuuden, terveyden tai kehityksen tai se on kasvatuksen kannalta tärkeää. Rajoitus voi olla enintään 30vrk tai sosiaalityöntekijän päätöksellä 1 vuoden mittainen. Rajoitustoimenpiteestä tehdään kirjallinen päätös, johon on muutoksen hakuoikeus hallinto—oikeuteen. Tähän saat aikuisilta apua.

65 § Aineiden ja esineiden haltuunotto

Lapsella ei saa olla hallussaan tupakkatuotteita, huumausaineita, alkoholia, niiden valmistamiseen ja käyttämiseen liittyviä esineitä eikä teräaseita tai muutoin itsen tai toisen satuttamiseen soveltuvia esineitä. Kyseiset aineet ja esineet voi aikuinen ottaa haltuun. Rajoitustoimenpiteestä tehdään kirjallinen päätös, johon on muutoksen hakuoikeus hallinto—oikeuteen. Tähän saat aikuisilta apua.

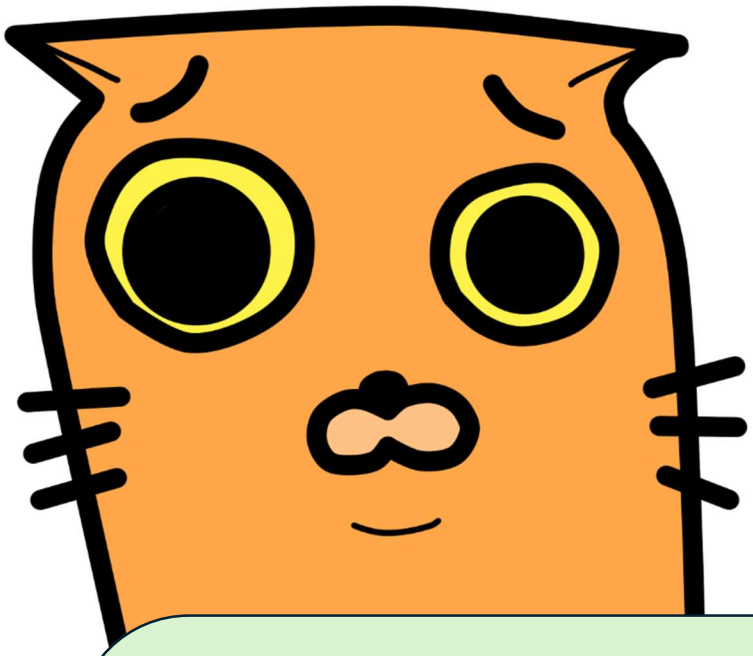

68 § Kiinnipitäminen

Lasta voidaan pitää kiinni, jos hänen käytöksensä on sekavaa tai uhkaavaa ja voidaan pitää todennäköisenä, että hän vahingoittaa itseään tai aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille henkilöille tai aiheuttaa suuria omaisuus vahinkoja. Kiinnipitämiseen sisältyy myös lapsen siirtäminen toiseen tilaan esimerkiksi omaan huoneeseen. Kiinnipitotilanteissa on yleensä paikalla kaksi aikuista. Jos näet kiinnipitotilanteen mene omaan huoneeseesi.

68 a § Kiinnipitäminen luvatta poistumisen estämiseksi

Lasta voidaan pitää myös kiinni, kun häntä estetään poistumasta ilman lupaa laitoksesta tai sen piha-alueelta. Kiinnipito on sallittua vain, jos poistumisella lapsi vaarantaisi itsensä tai toisen henkilön.

66 § Henkilötarkastus

Jos aikuisella on perusteltu syy epäillä, että lapsella on vaatteissa tai vaatteiden alla aineiden ja esineiden haltuunotto -kohdassa nimettyjä aineita tai esineitä, voi hän suorittaa lapselle henkilötarkastuksen. Henkilötarkastuksessa voidaan tarkasta lapsen vaatteet, taskut ja laukku. Tarkastus tehdään aina hienovaraisesti lasta kunnioittaen ja mahdollisuuksien mukaan sen suorittaa samaa sukupuolta oleva työntekijä. Tarkastuksessa on mahdollisuuksien mukaan aina kaksi työntekijää läsnä.

67 § Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen

Jos aikuisilla on perusteltu syy epäillä, että lapsella on hallussaan tupakkatuotteita, päihdyttäviä aineita tai vahingoittamiseen soveltuvia esineitä tai lapsen olinpaikka on kiireellisesti selvitettävä, on aikuisella oikeus tarkastaa lapsen huone ja omaisuus. Lapsi on paikalla ollessaan läsnä tarkastuksessa. Tarkastuksessa on mahdollisuuksien mukaan kaksi aikuista.

Jos epäillään, että lapselle saapuva kirje tai lähetys sisältää edellä mainittuja asioita, on aikuisella oikeus tarkastaa se, mutta hän ei saa lukea kirjettä tai muuta henkilökohtaista viestiä. Lapsen sosiaalityöntekijä voi perustellusta syystä päättää, ettei kirjettä tai lähetystä luovuteta lapselle ja hän voi myös lukea henkilökohtaisen kirjeen tai viestin. Tästä tehdään kirjallinen päätös, mutta siihen ei ole muutoksenhakuoikeutta. Lähetysten luovuttamatta jättämiseen voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

66 a § Henkilökatsastus

Jos aikuisella, on perusteltu syy epäillä lapsen käyttäneen päihdyttäviä aineita, on hänellä oikeus tehdä lapselle henkilökatsastus. Tämä tarkoittaa puhalluskokeen tekemistä tai veri-, hius-, virtsa- ja sylkinäytteen ottamista. Kaarikodossa käytössä on puhalluskoe ja virtsanäytteen ottaminen. Jos henkilökatsastuksen tekee joku muu kuin terveydenhuollon ammattilainen (esim. sairaanhoitaja) on paikalla oltava kaksi aikuista mahdollisuuksien samaa sukupuolta lapsen kanssa. Tästä tehdään kirjallinen päätös, mutta siihen ei ole muutoksenhakuoikeutta.

69 § Liikkumisvapauden rajoittaminen (LVR)

Lapsen liikkumisvapautta voidaan rajoittaa määräajaksi, jos lapsi on vakavasti vaarantanut terveyttään esimerkiksi käyttämällä päihteitä, vahingoittamalla itseään tai tekemällä rikoksen. Liikkumisvapauden rajoittaminen tarkoittaa, että liikkumistasi Kaarikodon tiloissa, piha-alueella tai Kaarikodon ulkopuolella voidaan rajoittaa. LVR voidaan tehdä kerrallaan 7 vuorokauden mittaiseksi, mutta sosiaalityöntekijäsi voi kuitenkin tehdä päätöksen enintään 30 vrk ajaksi. Rajoitustoimenpiteestä tehdään kirjallinen päätös, johon on muutoksen hakuoikeus hallinto—oikeuteen. Tähän saat aikuisilta apua.

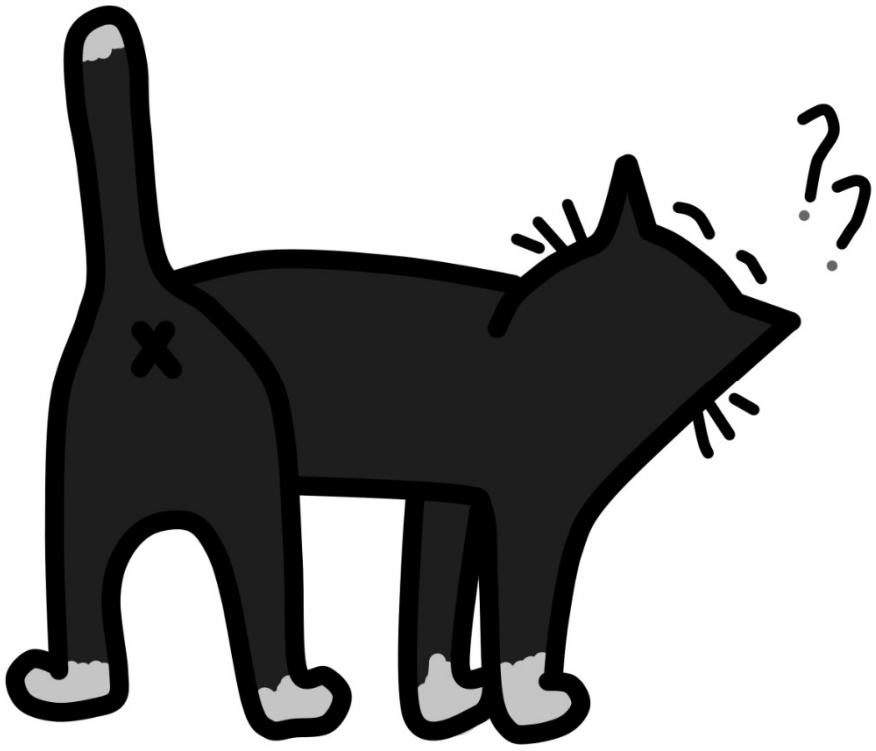
70 § Eristäminen

Lapsi voidaan eristää muista laitoksen lapsista, jos hän on käytöksensä perusteella vaaraksi itselleen tai muille sekä silloin jos, eristäminen erityisen perustellusta syystä lapsen hengen, terveyden ja turvallisuuden kannalta välttämätöntä. Eristämistä ei saa jatkaa yli 12 tuntia tekemättä uutta päätöstä. Eristäminen tulee lopettaa heti, kun se ei enää ole välttämätöntä. Eristämisen aikana on huolehdittava lapsen turvallisuudesta sekä riittävästä hoidosta ja huolenpidosta. Ohjaajan on valvottava eristystä ja oltava joko samassa tilassa lapsen kanssa tai välittömässä läheisyydessä.

Rajoitustoimenpiteiden jälkeen tilanne käydään läpi kaikkien osallisten tai tilanteen nähneiden kanssa. Jos jollakulla osallisella on fyysisiä jälkiä, käydään ne tarkistuttamassa ja dokumentoimassa terveyskeskuksessa. Voit aina keskustella aikuisen kanssa, jos jokin tilanne on jäänyt painamaan mieltäsi, ihmetyttämään tai herättää sinussa pelkoa.

Rajoitustoimenpiteen jälkeen kanssasi keskustellaan kanssasi siitä, miksi rajoitustoimenpide on jouduttu tekemään, miten rajoitustoimenpiteen toteutettiin, oliko rajoitustoimenpiteellä vaikutusta sekä rajoitustoimenpiteeseen osallistuneiden ohjaajien toiminnasta tilanteessa. Tätä kutsutaan lapsi kohtaiseksi arvioinniksi (74 a §)

Yhdessä pohditaan myös, miten jatkossa voitaisiin välttyä rajoitustoimenpiteiltä kohdallasi.

Muutoksenhaku ja kantelumahdollisuus

Aikuisten tehtävänä on huolehtia sinun hyvästä kohtelusta, hoidosta ja huolenpidosta.

Mikäli koet, että näin ei tapahdu, sinua kohdellaan huonosti, epäoikeudenmukaisesti tai lainvastaisesti aikuisen toimesta tai koet sijaishuoltoon liittyviä epäkohtia, voit kertoa niistä omaohjaajalle, yksikön johtajalle tai omalle sosiaalityöntekijällesi.

Voit tehdä muistutuksen yksikön johtajalle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle. Voit tehdä myös kantelun valvovalle viranomaiselle. Kantelun voit tehdä Lupa- ja valvontavirastoon tai eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Jos olet tyytymätön saamaasi päätökseen, voit hakea siihen muutosta. Ohjeet muutoksen hakuun löydät saamastasi päätöksestä.

Sijaishuoltoa valvovia viranomaisia ovat sijoittajahyvinvointialue (hyvinvointialue, mistä lapsi tulee), sijoitushyvinvointialue (hyvinvointialue, missä sijaishuoltopaikka on), sekä Lupa- ja valvontavirasto.

Ohjaajien velvollisuus on kertoa sinulle kantelun ja muistutuksen tekemisestä sekä muutoksenhausta ja auttaa niiden laatimisessa. Myös hyvinvointialueen sosiaaliasiavastaavalta voit kysyä neuvoa sinun oikeuksiisi ja asemaasi liittyvissä asioissa. Sosiaaliasiavastaava neuvoo ja auttaa myös muistutuksen ja kantelun tekemisessä.

Täältä löydät lisää tietoa muistutuksen ja kantelun tekemisestä sekä yleisestä oikeusturvastasi.

https://www.oikeusasiamies.fi/fi/web/lasten-ja-nuorten-sivut

https://lvv.fi/sosiaali-ja-terveydenhuolto/muistutus-tai-kantelu

https://lapsiasia.fi/oikeusturva

Päivitetty 6/2026, 9/2026 korjattu virheelliset tiedot

Irene Niemi yhdessä Kaarikodon lasten kanssa.

Kuvitus: Veera Keskinen